

Sfeerverslag bijeenkomst University Colleges en Sirius netwerk

Deze bijeenkomst vond plaats in het moderne gebouw van Leiden University College in Den Haag. De Deans en studenten van University Colleges (UC's) en enkele vertegenwoordigers van het Siriusnetwerk (honours/excellentieprogramma's) namen deel aan deze brainstormsessie. De centrale van vandaag was: Wat kan het reguliere onderwijs leren van de UC's en excellentieprogramma's?

De minister gaf aan dat ze eind vorig jaar het manifest 'voor excellentieonderwijs van de toekomst' had gelezen en geïnspireerd was geraakt door deze innovatieve vormen van onderwijs. In de UC's en excellentieprogramma wordt onder andere aandacht besteed aan de persoonlijke motivatie en studentgericht leren. Naast de vraag wat het reguliere onderwijs kan leren van deze programma's vraagt ze zich af welke elementen passen bij specifieke studenten en welke elementen overall toegepast kunnen worden. En is het college model ook voor het hbo mogelijk of is het typisch iets voor het wo? Daarnaast zijn er verschillende vormen van excellentieonderwijs. Zouden we deze ook verder kunnen uitbreiden? Motivatie is ook een belangrijk thema voor deze middag. 25% procent van de studenten in het hoger onderwijs voelt zichzelf momenteel niet uitgedaagd. Hoe zorgen we ervoor dat studenten meer uitgedaagd worden?

Rob van der Vaart, Dean van University College Utrecht, geeft een korte toelichting over de specifieke kenmerken van de Liberal Arts and Science (LAS). LAS is breedte gecombineerd met diepgang en skills. Wat werkt zijn selectie, schaal, ruimte voor eigen ambitie en een hoog verwachtingspatroon, in combinatie toegepast. Het goede nieuws is dat Nederland één van de voorlopers is als het gaat om LAS onderwijs in Europa, voor het excellentieonderwijs geldt dat ook.

De studenten Ellen Schepens (HU) en Robert Adema (Hanze Hogeschool) pitchten ook wat hun ervaringen waren bij het honoursprogramma. Eigen keuzes kunnen maken zijn belangrijk voor de motivatie van studenten. Ook de mogelijkheid om samen te werken met studenten uit andere disciplines is inspirerend. Studenten leren zo veel van elkaar. Het mooie van de excellentieprogramma's is dat je wordt begeleid in je persoonlijke reis.

Enkele OCW-medewerkers (Joost van der Veen, Siu Siu Oen en Trinh Ngo) presenteerden hun bevindingen van hun tour naar de UC's. Voorbeelden zijn de positieve effecten van een brede bachelor (zoals minder uitval) en de studentgerichtheid bij de UC's. Ze richten zich op co-curriculaire activiteiten en community building, waardoor 21st century skills en bildung bevorderd worden. De UC's vormen enerzijds een internationale gemeenschap, maar zij zoeken ook bewust sterke verbinding met de stad. Conclusie was duidelijk: dit is het onderwijs wat ze alle studenten toewensen. Uitdaging voor komende jaren is om de instroom te verbreden.

De groep van 25 enthousiaste deelnemers splitste zich op in vier groepen om concrete aanbevelingen te doen voor de thema's kleinschaligheid, maatwerk/flexibiliteit, innovatieve leeromgeving en docentkwaliteit. In een klein uur werden verschillende innovatieve aanbevelingen gedaan zoals: het creëren van een inspirerende fysieke ontmoetingsruimte om kleinschalige

interactie te stimuleren, een leeromgeving creëren waarin de student zelf hun leerdoelen formuleren en waarin docenten hoge verwachtingen hebben, het curriculum integreren met de omgeving/stad. Aanbevelingen die zich specifiek richten op het onderwijs en de docent zijn bijvoorbeeld: Waarom hebben we een KNAW, maar geen Koninklijke Nederlandse Academie voor Onderwijs? Bij onderwijs gaat het om de relatie tussen docenten en studenten, zorg ervoor dat zij elkaar blijven tegenkomen.

Honoursprogramma's zouden uitgebreid kunnen worden, maar hiervoor moeten meer docenten getraind worden. Minimaal 30% van het docentencorps zou hiervoor getraind moeten worden om een culturomslag te kunnen maken.

De minister sluit de inspirerende en nuttige bijeenkomst af. Er is volgens haar een rode draad te vinden in de aanbevelingen, namelijk het belang van de docent (bijvoorbeeld contact student-docent, docent als coach/facilitator, docentschap als volwaardige baan, intensieve begeleiding bij flexibele programma's, motivatie van studenten stimuleren).

We moeten gemotiveerde studenten kansen bieden en niet alleen degenen die een 8 gemiddeld op hun lijst staan. De excellentietrajecten zouden toegankelijk moeten blijven voor gemotiveerde studenten die uitgedaagd willen worden.

Interessant is het nadenken over een Academie prijs voor Onderwijs, er moet in ieder geval een cultuurverandering plaatsvinden. Daarom werd het percentage van 30% genoemd van docenten dat honoursonderwijs moet (kunnen) geven. In de emancipatie werkt het ook zo dat er een critical mass moet zijn om een cultuurverandering teweeg te brengen.

Dean Jos Schaeken van LUC bedankt de minister en alle deelnemers en nodigt hen uit voor de borrel die door de studentenvereniging -met hun eigen bedrijfje- wordt gefacilieerd.